

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

9 december 2004

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING, WETENSCHAP EN INNOVATIE

Vraag om uitleg van de heer Steven Vanackere tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de toepassing van het decreet betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen inzake het aanbod talenonderwijs door de KU Brussel

Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie

Donderdag 9 december 2004

Voorzitter: Mevrouw Monica Van Kerrebroeck

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.20 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Steven Vanackere tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de toepassing van het decreet betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen inzake het aanbod talenonderwijs door de KU Brussel

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vanackere tot de heer Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de toepassing van het decreet betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen inzake het aanbod talenonderwijs door de KU Brussel.

De heer Steven Vanackere: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, de erkenningscommissie Hoger Onderwijs adviseert de Vlaamse Regering over de omvorming van de opleidingen aan de universiteiten en hogescholen naar de nieuwe bachelor- en masteropleidingen. Binnenkort neemt de Vlaamse Regering een beslissing, zonder dat ze door dat advies gebonden is.

Deze erkenningscommissie oordeelde – een eerste keer in 2003 en een tweede keer dit jaar – dat de KU Brussel niet gerechtigd is in haar bacheloropleiding Germaanse talen en Romaanse talen te mengen, zoals dat in andere universiteiten met succes gebeurt sinds de hervorming. Concreet komt het erop neer dat de KUB een curriculum Nederlands-Engels-Duits in combinatie zou willen aanbieden met Frans, Italiaans of Spaans. In andere universiteiten is dit trouwens perfect mogelijk. Volgens het

advies van de erkenningscommissie zou dit voor de KUB niet kunnen. In 2003 werd dit advies door de Vlaamse Regering overigens gevolgd.

De erkenningscommissie baseert haar advies op het ontbreken in de vroegere kandidaatsopleiding van de KU Brussel van de bevoegdheid om een opleiding in Romaanse talen te verstrekken. Het advies is kennelijk ingegeven door overwegingen van rationalisering. Die vaststelling is belangrijk. In de mate dat dergelijke overwegingen te maken hebben met rationalisering, is het uiteraard passend dat er wordt gekeken naar de effecten van een eventuele beslissing. Iedereen erkent dat die rationalisering hoe dan ook noodzakelijk is.

De KU Brussel meent zeer goede redenen te hebben om de toelating om talen te mengen te blijven claimen. Vooreerst is het voor deze kleine universiteit van groot belang, in haar positionering ten opzichte van andere universiteiten, dat ze met gelijke wapens kan strijden. Het enige criterium dat voor de student relevant is, is de kwaliteit van het onderwijs. De combinatie Germaanse/Romaanse talen blijkt een sterke aantrekkingskracht uit te oefenen op de kandidaat-studenten.

De KU Brussel voert overigens aan dat ten onrechte wordt beweerd dat ze geen onderwijsbevoegdheid voor Romeinse talen heeft. In 1971 werd in de wet op de universitaire expansie het curriculum 'kandidaat in de Romaanse filologie' expliciet vermeld in de omschrijving van de onderwijsbevoegdheden van de universitaire faculteiten Sint-Aloysius, die in 1992 omgedoopt werd tot Katholieke Universiteit Brussel. Van deze bevoegdheid werd echter tot op heden geen gebruik gemaakt.

Het belangrijkste element in verband met het advies van de erkenningscommissie is echter dat de

Vanackere

opleiding mét toevoeging van het Frans, waar het de KU Brussel om te doen is, door samenwerking met de taalopleidingen van de Facultés Universitaires Saint-Louis slechts een zeer beperkte meerkost met zich zou meebrengen. Een eventueel verbod om Germaanse en Romaanse talen te combineren zou dus niet erg bijdragen tot die rationalisering. Ook vanuit een logische benadering is het niet bijzonder rationeel om de combinatie te verbieden.

Mijnheer de minister, wat is de formele grond voor de beoordeling van de erkenningscommissie? Waarop baseert ze zich om een opleiding af te wijzen als ze in het verleden niet werd aangeboden? Zal de Vlaamse Regering deze keer haar bevoegdheid durven gebruiken om, in weerwil van het advies van de erkenningscommissie, de KU Brussel de kans te geven een soepel pakket aan taalopleidingen aan te bieden – met een combinatie van Romaanse en Germaanse talen – zoals dit met de invoering van bachelorprogramma's in tal van universiteiten mogelijk is? Moet de Vlaamse Regering in dat verband geen rekening houden met de precedentwaarde van een eerdere positieve beslissing ten behoeve van de Universiteit Gent? Daar werd een afstudeerrichting handelsingenieur toegestaan, terwijl de Universiteit Gent die onderwijsbevoegdheid nooit heeft gehad krachtens het decreet van 12 juni 1991. Dit is geen aanzet om de discussie over Gent te voeren, maar ik stel vast dat deze beslissing mogelijk was. Ik stel ze allerminst in vraag. Is dit geen precedent om ook positief te antwoorden op de rechtmatige vraag van de KU Brussel? Als er een negatieve beslissing valt in het KUB-dossier, kan men dan niet gewagen van een onterechte discriminatie?

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Mevrouw de voorzitter, ik wil inpikken op deze vraag. Ik doe dat met gemengde gevoelens. Ik ben immers loyaal aan het beleid van de vorige meerderheid, die terecht een hervorming van ons hogeronderwijslandschap heeft doorgevoerd, ook in functie van de noodzakelijke hervormingen naar aanleiding van de afspraken van Bologna. In dat licht kan men zeggen dat de KUB er niet zo bekaaid is afgekomen. Ze is kunnen gaan van 2 naar 3 jaar opleiding. Wel kan ik me vinden in de vraag naar transparantie van de vorige spreker. In die zin heb ik ook een brief aan

u gericht, mijnheer de minister, met de vraag over de objectiviteit van een aantal criteria. Ik ben een Nederlandstalige Brusselaar die op enkele honderden meters van deze instelling woont, en weet dus dat ze een zeker belang heeft voor het sociale weefsel in dat deel van Brussel. Maar dat is een heel andere invalshoek. Ik begrijp dat in deze commissie andere afwegingen worden gemaakt inzake de hervorming van het onderwijslandschap.

Mijnheer de minister, welke criteria gebruikt men hier? Kunnen de criteria om dingen al dan niet toe te laten niet transparanter? De KUB heeft een punt als ze die vraag naar transparante criteria stelt. Ik besef echter ook dat dit geen eenvoudige zaak is en dat de discussie over de verdere werking, toekomst en ontplooiing van de KUB ver van afgerond is.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, mijnheer Vanackere, ik verontschuldig me voor het technische karakter van mijn antwoord, maar ik meen dat u die uitleg wil hebben, opdat u goed zou kunnen weten op welke basis deze beslissing is genomen. Ingaand op de vraag naar transparantie zal ik een poging doen de bestaande regelgeving te verhelderen.

De artikelen 123 en 125 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen bevatten de voorschriften die de omvorming van de oude of bestaande opleidingen in bachelor- en masteropleidingen regelen. Het belangrijkste voorschrift met betrekking tot de gestelde vragen is artikel 123, paragraaf 1, eerste zin: 'De universiteiten en hogescholen vormen hun academische opleidingen c.q. hun basisopleidingen die zij bij of krachtens het universiteitendecreet c.q. het hogescholendecreet in het academiejaar 2001-2002 kunnen aanbieden, om in bachelor- en masteropleidingen overeenkomstig de structuur vervat in de artikelen 11 tot en met 19 van dit decreet en overeenkomstig hun onderwijsbevoegdheid vastgelegd in de artikelen 23 tot en met 53.' Elke omvorming kent twee ingangen: A wordt omgevormd tot B, maar er kan nooit een B zijn als A niet bestond in 2001-2002. Er was een uitzondering voor de voortgezette academische opleidingen. Toegepast op de KU Brussel betekent dit dat Franse, Spaanse of Italiaanse taal- en letterkunde alleen in B als studiedomein kunnen

Vandenbroucke

worden opgenomen, als ze al als studiedomein in A aanwezig waren. Om na te gaan of A bestond, moet we teruggaan naar het universiteitendecreet van 12 juni 1991. De KU Brussel kon in het studiegebied Taal- en Letterkunde academische opleidingen aanbieden en de graad van kandidaat verlenen. Artikel 20 van dat decreet zegt dat de universiteiten de academische opleidingen die zij bij de inwerkingtreding van het decreet van 12 juni 1991 organiseren, verder organiseren.

De Vlaamse Regering was belast met de coördinatie, uniformisering en groepering van die opleidingen. Ze diende daartoe, na advies van de VLIR, een lijst op te stellen. Bij besluit van 18 december 1991 heeft de Vlaamse Regering die lijst vastgelegd. Ze vermeldt voor de KU Brussel in het studiegebied Taal- en Letterkunde de graad van 'kandidaat in de Taal- en Letterkunde: Germaanse filologie'. De Vlaamse Regering kon die lijst aanvullen of wijzigen na advies van de VLIR. De universiteiten konden een academische opleiding vervangen door een andere academische opleiding uit deze lijst die zij nog niet organiseerden. Dit is de zogenaamde ruil van opleidingen.

De KU Brussel heeft van de mogelijkheden die het decreet van 12 juni 1991 bood om eventueel ook Romaanse filologie aan te bieden, nooit gebruik gemaakt. De conclusie is dan ook dat in het academiejaar 2001-2002 de KU Brussel alleen bevoegd was om een opleiding van 'kandidaat in de Taal- en Letterkunde: Germaanse filologie' te organiseren volgens het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 1991. Dat is ook wat we bedoelen als we zeggen 'krachtens het universiteitendecreet'.

Deze uitgangspunten werden gevolgd door de Raad van State, die in zijn arrest van 23 september 2004 de vordering van de KU Brussel tot schorsing in deze zaak verwerpt. Dat de KU Brussel niet benadeeld werd door het correct toepassen van artikel 123, paragraaf 1 van het structuurdecreet bewijst de omvorming van de opleiding Wijsbegeerte aan deze instelling. De KU Brussel heeft, na een vroegere rationalisatie, de kandidaatsopleiding Wijsbegeerte niet meer aangeboden als afzonderlijke opleiding. De instelling behield evenwel haar onderwijsbevoegdheid in het studiegebied Wijsbegeerte. Tevens bleef in het besluit van 18 december 1991 vermeld dat de KU Brussel de opleiding

'kandidaat in de Wijsbegeerte' kon aanbieden. Ondanks het feit dat de opleiding niet effectief werd aangeboden in het academiejaar 2001-2002, heeft de erkenningscommissie hier dan vastgesteld dat 'de KU Brussel de opleiding van kandidaat in de Wijsbegeerte kon aanbieden in de zin van artikel 123, paragraaf 1 van het structuurdecreet' en heeft zij een positief advies uitgebracht. De Vlaamse Regering heeft dit advies gevolgd.

De Vlaamse Regering moet handelen binnen de decretale perken. Ze mag de draagwijdte of het toepassingsgebied van een decreet niet verruimen. Ze heeft niet de bevoegdheid om een opleiding taal- en letterkunde met Frans, Spaans of Italiaans als studiedomein aan de KU Brussel in de lijst van de bachelor- en masteropleidingen op te nemen naar aanleiding van deze omvorming. De KU Brussel kan wel gebruik maken van de mogelijkheden die het decreet biedt om nieuwe opleidingen te starten. Aanvragen van nieuwe opleidingen kunnen vanaf 1 januari 2005 worden ingediend. Ze worden op hun macrodoelmatigheid beoordeeld door de erkenningscommissie en moeten een Toets Nieuwe Opleiding door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie ondergaan. Bovendien zal de KU Brussel steeds een bestaande opleiding moeten inruilen.

Het dossier van de bachelor- en masteropleiding Handelsingenieur aan de Universiteit Gent is verschillend van het dossier van de KU Brussel. Op grond en krachtens het universiteitendecreet organiseerde de Universiteit Gent in het academiejaar de academische opleiding van kandidaat en licentiaat in de Toegepaste Economische Wetenschappen en de voortgezette academische opleiding Operationeel Beheer en Technologiemanagement. Vanaf de tweede kandidatuur Toegepaste Economische Wetenschappen wordt er een onderscheid gemaakt tussen de klassieke richting TEW en de optie Technische Bedrijfskunde. De studenten die deze laatste optie hebben doorlopen, worden rechtstreeks toegelaten tot de voortgezette opleiding Operationeel Beheer en Technologiemanagement.

Voor de omvorming van deze opleidingen heeft de Universiteit Gent gebruik gemaakt van de bepalingen van de tweede zin van artikel 123, paragraaf 1, waarin staat: 'De universiteiten kunnen voortgezette academische opleidingen die ze in het academiejaar 2001-2002 aanbieden door samenvoeging met een academische opleiding of met een

Vandenbroucke

afstudeerrichting van een academische opleiding omvormen tot een masteropleiding die aansluit bij een bacheloropleiding'. In die zin heeft de positieve beslissing die genomen werd ten aanzien van de Universiteit Gent geen precedentwaarde voor het dossier van de KU Brussel en is er dus geen sprake van enige negatieve discriminatie ten aanzien van de KU Brussel.

De voorzitter: De heer Vanackere heeft het woord.

De heer Steven Vanackere: Mijnheer de minister, uw antwoord was inderdaad technisch. Ik verwacht ook een technisch antwoord op technische vragen. Maar mijn vraag had ook een politieke dimensie. Ik had wat de indruk te luisteren naar een goed overwogen vonnis, waarbij op een technische wijze werd uiteengezet waarom een aantal bepalingen van het decreet leiden tot een bepaalde onomstootbare conclusie. Wijzere mensen dan ikzelf kunnen deze argumenten beoordelen. Maar ik had toch gehoopt en hoop nog steeds een afweging te krijgen die wat meer politiek van aard is. Ik begrijp dat u moet werken binnen het gegeven decretale kader. Maar ik verwachtte niet alleen een technisch antwoord, ook al vind ik het verheugend meer inzicht te krijgen in de beweegredenen voor het besluit van de Vlaamse Regering.

We hebben het over een opleiding taal- en letterkunde. Sinds kort is de scheiding tussen Romaanse en Germaanse talen in vele opleidingen in onze universitaire instellingen in Vlaanderen vervaagd. De kans wordt geboden om deze talen te vermengen. Is er een politiek adequate reden om dit niet toe te staan? U zou kunnen verwijzen naar de rationalisering. Ik zou dat echter kunnen weerleggen door te stellen dat wat wordt voorgesteld helemaal niet van die aard is dat het extra kosten veroorzaakt. Vindt u het politiek verdedigbaar om een universitaire instelling in onze gemeenschap datgene te verbieden wat studenten perfect rationeel en normaal vinden? Zij willen de kans om taal- en letterkunde te volgen met een vermenging van Germaanse en Romaanse talen. Daarom blijf ik op mijn honger. De erkenningscommissie heeft allicht een aantal argumenten voor haar oordeel, net als de regering om te beslissen wat ze zal beslissen. Toch vind ik dit niet rationeel. Ik aanvaard dat de problematiek van de rationalisering algemeen een rol speelt, maar hier is dit niet het geval.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Ik ben het ook beleidsmatig eens met de gemaakte analyse. Ze is moeilijk te weerleggen wanneer we het hebben over onze decretale mogelijkheden. Bij het tot stand komen van het structuurdecreet heeft men willen vermijden dat de omvorming op zich aanleiding zou geven tot een proliferatie van allerlei nieuwe opleidingen, wat de rationaliteit van het aanbod in de weg zou staan. Ik weet niet zo veel van Romaanse en Germaanse talen, maar het lijkt me dat er bij de omvorming van Germaanse taal- en letterkunde tot combinaties van Germaanse en Romaanse taal- en letterkunde sprake is van een nieuwe opleiding. Dat betekent niet dat men geen nieuwe opleidingen kan aanvragen. Dat heb ik al gezegd.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 10.40 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

- de eerste, met witte kaft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met witte kaft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting
BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetevaluatie
WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen
BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
SWAP: Subcommissie voor Wapenhandel
LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
SLAN: Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

